

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

442. An confirmatus sine accepta possessione Prælaturæ vel beneficii possit administrare, & an dictam possessionem accipere possit literis necdum expeditis aut ostensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 441. An Pralati, qui non providentur aut confirmantur per Sedem Apostolicam, sed ab inferioribus Pralatis, confirmati vel instituti, ante tamen obtentas confirmationis suae aut institutionis literas accipere possint possessionem, & ingerere se administrationi?

Respondeo primò: in iis quidem locum non habere dictam *Extravag. injuncta*; cum hæc constitutio sit pœnalis, adeoque non extendenda ad casus non expressos. *Pasf. cit. c. 33. n. 24.* juxta *Gl. in cit. Extrav. v. non presument.* adeoque, ut *Idem Pasf.* locum quoque non habet in beneficiis (intellige, quorum de cetero provisio, vel institutio, vel confirmatio accepta in Curia per Papam) quæ non sunt dignitas, nec habent administrationem jurisdictionis; cum nec ista in illa *Extrav.* sint expressa. Verumtamen

2. Respondeo secundò: etiam independenter à dicta *Extrav.* & generaliter loquendo; adeoque etiam confirmati, instituti ab inferiore quàm Papà, ante obtentas & ostensas literas suæ confirmationis, institutionis alteriusve provisionis possunt administrare validè ac impunè quidem, sed non ordinatè, quietè ac securè Prælaturam, ad quam per electionem confirmati, aut per institutionem promoti sunt. *Pasf. loc. cit. n. 25.*

3. Primò impunè; quia in iis locum non habent decretales qualiter. & *avaritia.* utpote per quas imponitur pœna non nisi administrantibus ante confirmationem; neque etiam *Extrav. injuncta.* ut dictum. Dein etiam validè; quia per confirmationem, institutionem datur electo, instituto jus in re, seu dominium in prælatura vel beneficio, & facultas, imò & exercitium administrationis, ut *Abb. in c. nosti. n. 2.* *Felin. in c. ne Dei. de simon. Franc. in c. quàm sit. de elect. in 6. v. electus. Oldr. cons. 146. n. 4. n. 4.* *Blax. in direct. elect. p. 1. c. 8.* *Barbol. in c. transmissam. de elect. n. 2. &c.* quos citat & sequitur *Pasf. loc. cit.* Item *Lott. l. 1. q. 27. n. 7.* ubi: confirmatione obtentâ, assequitur confirmatus plenam administrationem omnium pertinentium ad jurisdictionem: adeoque statim vi confirmationis, etiam sine literis, & ante apprehensam possessionem corporalem validè administrat. *Pasf. loc. cit.* citans pro hoc *Abb. in c. transmissam. n. 3.* & *Barbol. n. 2.* *Milif. in repertor. v. possessio. Rebuff. de pacif. pass. n. 243.* *Garc. p. 4. c. 2. n. 7.* ubi non adest jus positivum, dominium illud vinculans, & exercitium impediens & irritans, uti facit *cit. Extrav. injuncta.* respectu confirmatorum à Papa. Unde jam etiam beneficiatus vel prælatus vi confirmationis habens jam titulum canonicum propriâ auctoritate sine alia facultate validè & impunè accipit possessionem beneficii vel prælaturæ. *Pasf. ibid.* citans *Abb. ubi ante.* *Barbol. ubi ante. n. 3.* *Ripam in c. sapè. de restit. spol. num. 69.* *Garc. ubi ante. n. 6.* *Mandol. Menoch. &c.*

4. Secundò: non tamen ordinatè, quietè & securè (multa enim sunt validè & impunè, quæ tamen non fiunt quietè & sine oppositione, sed impediuntur, ne fiant, vel facta vocantur in dubium; & sic etiam consistunt: esse dominium rei, & tamen indigere ope Judicis, ut mittatur in possessionem illius, ut patet in legatario, qui à tempore aditæ hæreditatis dominium acquirit legati, & tamen convincitur remedio possessorio, si propriâ auctoritate accipiat possessionem. *Pasf. n. 26.*) quia, ut

quietè ac pacificè administret, requiruntur tria: nempe literæ continententes promotionem, facultas acquirendi possessionem, & missio in possessionem. *Pasf. loc. cit.* Imprimis enim literæ hæc, ut dictum, sunt de substantia probationis gratiæ, in ordine, ut nota sit gratia, v. g. in præfenti confirmatio electionis iis, quorum interest; cum aliàs Ecclesia non teneatur credere asserenti electiois suæ confirmationem; sed potest illi resistere, & impedire, ne administret prælaturam vel beneficium. *Pasf. n. 27.* Atque ita jam, si confirmatus ab inferiore confirmatore ante obtentas literas sine contradictione administret, administrat validè; & si Collegium vel Conventus eum in prælaturam recipiat, recipit validè; verùm, si contra eum insurgat oppositio & lis, non erit in sua administratione & possessione quietus, donec probet suam confirmationem per literas. Hinc per se & universaliter loquendo literæ hæc sunt necessaria ad hoc, ut promotus seu confirmatus quietè, ac pacificè, & securè administret.

Quaestio 442. An confirmatus sine accepta possessione beneficii vel Prælaturæ possit administrare, & an dictam possessionem accipere possit literis nondum expeditis, aut ostensis?

Respondeo ad primum (quod commune est confirmato cum instituto vel aliter provisio) sine possessione legitimè accepta non posse confirmatum administrationem suscipere, ait *Pasf. de elect. c. 33. n. 25.* ubi etiam ex *Archid. in c. avaritia. de elect. & in c. eum qui. de prob.* quòd etiam antiquitus dicebatur, non posse confirmatum administrare, nisi secuta installatione, seu investitura, seu missione in possessionem. Neque tamen sibi contradicit *Idem Pasf.* dum paulò post subjungit: confirmatus ex vi confirmationis sine literis, & ante apprehensionem possessionis corporalis validè & impunè administrat. Unde etiam *Garc. p. 4. c. 2. n. 7.* dicat, eum, qui obtinuerit beneficium, cui annexum jus patronatus, ante adeptam possessionem beneficii posse præsentare; & dum hujus à se dicti rationem dat in *fine n. 25.* dicendo: qui enim obtinet Prælaturam vel beneficium, statim sine apprehensione aliqua vi confirmationis obtinet jus & dominium in beneficio: non inquam, hæc scribendo sibi contradicit. Nam ut ex ipsiusmet verbis patet, restringit id tantum ad validam & impunè administrationem; ita tamen, ut velit eum non posse adhuc administrare quietè & securè ante acceptam possessionem.

2. De cetero, posse spectato jure communi electum confirmatum, vel aliter institutum ante solennem installationem & corporalem introductionem in possessionem statim administrare jura ac bona Ecclesiæ, tam in spiritualibus quàm temporalibus, habet communis. *Lott. l. 1. q. 27. à n. 23.* Item *Garc. p. 5. c. 4. num. 244. & 250.* *Innoc. in c. transmissam. de elect. n. 1.* *Jo. Andr. n. 8.* *Abb. n. 3.* quos citat & sequitur *Pirh. ad tit. de elect. n. 340.* Idque Argumento *c. nosti. & qualiter. c. nihil. de elect.* quippe qui textus videntur requirere solam confirmationem ad administrandum; *Extravag. verò injuncta. de prob. inter comm. & constit. Julii 3.* de qua paulò post, præter confirmationem non nisi literas Apostolicas quò ad beneficia, de quibus quis provisus à Sede Apostolica. Argumento etiam illud

est,

est, quod post provisionem vel confirmationem, & literis desuper expeditis, etiam ante occupatam possessionem, censetur sedes non amplius vacare, & Capitulum nequeat amplius jurisdictionem exercere. Pirh. loc. cit. citans Garc. ubi ante. n. 245. Huc etiam spectat, quod, ut dicendum paulo post, in iuribus incorporalibus pro eorum exercitio sufficiat habere jus citra facti possessionem. Limitando nihilominus hæc secundum dicenda q. seq. & reflectendo ad illud, quod dictum: *speciato jure communi.*

3 Respondeo ad secundum: vetitum jam olim sub pœna privationis beneficii accipere possessionem beneficiorum, de quibus à Papa provisus, etiam si ea consistorialia non sint, literis non expeditis, ait Lott. l. 3. q. 19. n. 3. citans Felin. in c. veniens, de accusat. n. 3. Similiter vi constitutionis Iulii 3. quæ est illius 34. quàmque ad fufum recitat Lott. loc. cit. n. 1. prohibentur non solum electi & promoti ad consistorialia, sed etiam omnes alii provisus Apostolici de quibuscunque beneficiis, eorum possessionem apprehendere ante expeditionem literarum, sub pœna privationis ipso jure; quin & sub pœnis statutis in *Extrav. injuncta*, contra recipientes illos sine ostensis literis ad administrationem; cum prius hæc pœna privationis ipso jure respectu tantum consistorialium beneficiorum inducta fuisset, & respectu non consistorialium solum pœna privationis ferenda. Lott. loc. cit. n. 17. qui etiam n. 18. addit, rationem amplianda illius pœnæ respectu adeptum sine literis beneficiorum illorum non consistorialium possessionem. Sic itaque ad incurrendam hanc pœnam privationis non solum beneficii, ad quod quis promotus per Sedem Apostolicam, sed & aliorum jam prius habitorum requiritur factum ipsum apprehensionis, & non sufficit, electum, confirmatum, seu aliter provisum per Sedem Apostolicam ante adeptam possessionem gessisse se pro tali; cum id ad contemptum non concludat; veluti si beneficia ad suam collationem spectantia contulisset, quod est ei permiffum, & quo non extendit se *Extrav. injuncta*. cum in iuribus incorporalibus pro eorum exercitio sufficiat habere jus citra facti possessionem; ut patet etiam in patronatu hereditario, ubi patronus juxta Roch. de jurep. v. ipsi vel ij. n. 24. Rebuff. in pr. de simon. in resig. à n. 25. cum communi. valide præsentat, etiam antequam sit immiffus in hereditatem, Lott. cit. q. 19. à n. 28.

4 Quo minus verò censeatur actum contra dictam constitut. & pœnæ ejusdem incurfæ, non obstat nullitas sumptæ vel acceptæ possessionis; quippe lex contemptum considerat, qui in simplici facto consistit, cujus proinde consideratio militat æque in actu nullo ac valido. Lott. loc. cit. n. 31. quamvis id limitet ad finem n. 32. hisce verbis: utunque stante nullitate hujusmodi non incurrat pœna privationis quoque aliorum beneficiorum ab eo obtentorum, ut Verall. decis. 98. n. 2. & 3. p. 3. & Rota in Verdunens. paroch. 23. Julii, 1586. Uti nec obstat, quò minus dictæ pœnæ incurrantur, penitentia & abstinentia ab ulteriore ingestione; cum, ut Gl. in clem. 1. §. quia verò, vers. ipso facto, de statu Monach. consummato delicto intemptiva sit penitentia pro evitanda pœna ipso jure inflicta. Lott. n. 32. Neque evitabitur transgressio hujus Constitutionis, & incurfus pœnarum, quòd provisus à Papa prætermiffa expeditione literarum prætextu multiplicandi titulum, procuret sibi provideri de eodem beneficio ab inferiore (dum is quoque de eodem

providere potest) & cum tali provisione ingrediatur possessionem, cum videatur sic potius quæritus color pro eludenda hujus constitutionis dispositione, quàm adhibitum sanum consilium pro multiplicando titulo (etsi de cetero etiam titulus Apostolicus, etiam validus, multiplicabilis sit ex provisione facta ab inferiore. Lott. loc. cit. n. 42.) cum cessante necessitate hujus multiplicationis, hæc dicatur nimia cautela, ex qua magis fraus & dolus colligitur. Lott. n. 40. & 41. Qualiter verò etiam multiplicando titulum ex alia ejusdem Papæ provisione committi possit in dictam constitutionem, & incurri ejus pœnæ, ostendit Lott. n. 52. Illud etiam ex eodem Lott. à n. 33. notandum, eum, qui impetrat ex hoc capite vacans beneficium, debere probare non expeditionem literarum tempore sumptæ possessionis, quòd ait esse difficile; eò quòd quodocunque exhibentur litera, præsumatur expeditio facta in tempore; tum pro evitando delicto, tum quia inter alia illud est possessionis commodum. Cautelam quoque addit Lott. n. 35. quæ uti posset reus, ne ex productione literarum prodatur, illas esse expeditas post sumptam possessionem. Justificatà verò semel impetratione ex hoc capite, intrusum non solum destitui beneficio regularum de annali & triennali; sed nec excusari posse ex non usu, stante decreto irrante contento in illa Constitut. aut ignorantia, utpote nimis crafta, ait Lott. num. 57. & 58. Uti nec ullam prætendi posse dictæ constitutionis ignorantiam; cum sit in viridi observantia, cit. n. 60.

5 Respondeo ad secundum secundò: loquendo de alijs provisus vel confirmatis, non per Sedem Apostolicam, sed ab alijs inferioribus, possunt hi capere possessionem sine literis provisionis, Lott. cit. q. 19. n. 26. ubi ait, quòd dicta constitutio Iulij nullo modo locum sibi vindicare possit in alijs, quàm in provisus Apostolicis; utpote in quibus solis militare possit ratio illa contemptus præcepti de expediendo literas; cum in inferioribus non cadat illa necessitas literarum. Idem de iisdem provisus, etsi utens distinctione aliqua, nempe possessionis capta valide, & impunè & possessionis capta quietè & pacificè, tradit Pass. dum c. 33. de elect. sub n. 25. ait, quòd beneficiatus vel prælatus vi confirmationis suæ, utpote jam habens titulum canonicum propriâ auctoritate sine alia facultate, valide & impunè accipere potest possessionem beneficii vel prælaturæ, citatque pro hoc quamplurimos juxta dicenda à nobis in fine hujus part. ubi de capienda possessione. quòd autem subintelligat, etiã sine dictis literis, satis ex eo liquet, quòd hoc exemplo de possessione capienda confirmet id, quòd dixerat, posse confirmatum sine literis impunè & valide administrare, dicatque n. 29. expeditis literis confirmationem continentibus per se nulla licentia est necessaria pro accipienda possessione corporali, etiam quietè & pacificè, per quòd quoque indicat, quòd ante illas literas non capiat possessionem quietè & pacificè.

6 Sic etiam, si quis auctoritate legitimâ Ordinarii provisus, & ductus in possessionem, dein obtinisset novam provisionem à Papa, posse eum sine literis Apostolicis accipere vel continuare possessionem; eò quòd in tali non possit deprehendi aliud delictum quàm simplicis negligentia, ex qua necessariò non inferitur ad contemptum, pro ut contemptus est crimen distinctum à simplici negligentia, cujus potest esse, & non esse causa, tra-

dit Lott. *cit.* q. 19. n. 35. Quinimò, si presentatus à patrono, declinatà auctoritate Ordinarii, qui posset illum instituire, curaret se institui à Papa, adhuc non intraturam hanc Constitutionem Julij 3. eò quòd deficiat ejus ratio, quæ fundatur in supposito mera gratiæ, cujusmodi non est institutio, quæ potius est de justitiâ, tradit Lott. n. 47. Unde etiam n. 50. ait, considerandum propterea in hoc puncto semper, an presentatus egeat gratiâ Apostolicâ necne, quæ ipsa videntur applicari posse electo, qui etsi ab inferiore Confirmatore confirmari possit, recurrit tamen ad Papam sine necessitate, & ab eo confirmationem accipit.

7. Porro hæc intelligenda, ubi ita beneficium vacat, ut alius nullus sit actu in possessione illius, illudque administret; in hoc enim casu iste possessor non potest propriâ auctoritate, nec licitè nec validè spoliari possessione suâ; adeoque opus ministerio & officio Judicis ad adipiscendam possessionem. Pih. n. 341. Lott. l. 1. q. 27. n. 26. Pass. n. 31. juxta dicta à nobis aliàs.

8. Quòd si tamen etiam ad executionem hujus possessionis requiratur aliqua conditio (uti in *Extrav.* illa *injunctæ*, requiritur, ut confirmatus præter juramentum fidelitatis & obedientiæ non potest accipere corporalem possessionem, nisi impletâ illâ conditione, & ut possessionem pacificè sumat, sufficit exhibere literas authenticas, in quibus constet de illa conditione impleri. Pass. n. 29. Quin & licet per se loquendo, etiam ad capiendam possessionem pacificè confirmatus obtentis confirmationis suæ literis non egeat ministerio Judicis, aut alterius officialis pro missione in possessionem; si tamen talis esset consuetudo, vel leges speciales de non adeunda possessione auctoritate propriâ, vel etiam non administrandi validè aut licitè sine prævia installatione solenni, hæc leges & consuetudines observandæ erunt. Pass. n. 30. Lott. l. 1. q. 27. n. 25. Quemadmodum etiam si in ipsis literis confirmationis, institutionis &c. datur Judex executionis, qui confirmatum vel institutum mittat in possessionem, hæc litera servandæ, & non accipienda possessio propriâ auctoritate, sed confirmatus institutus mittendus in possessionem à Judice ad id præstandum delegato. Pass. n. 32. quem vide ibidem pluribus de hac missione in possessionem per delegatum, uti & Garc. p. 6. c. 2. à n. 17. uti & dicenda à nobis infra, ubi de possessione.

Quæstio 443. An, & qualiter administrare possit Episcopus post obtentam confirmationis suæ literas ante consecrationem?

Respondeo primò: Episcopus confirmatus, obtentis literis confirmationis suæ, potest ea omnia exercere, quæ sunt jurisdictionis episcopalis; non verò ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis, seu consecrationem, sive jure divino, sive ecclesiastico requirunt, Pass. de elect. c. 33. n. 5. Pih. ad *cit.* de elect. n. 338. cum communi; juxta c. *inter corporalia. de translat. Episc.* & c. *transmissam. de elect.* & ibi DD. Per confirmationem enim canonicam electus acquirit jus in re, & perfectum quasi dominium in prælatura, contrahit conjugium cum Ecclesia quasi ratum, quod per electionem initiatum erat; & hinc conceditur ei plena administratio & potestas exercendi omnia, quæ sunt jurisdictionis Episcopalis, & non requirunt Ordinem seu characterem Episcopalem; hoc verò conjugium spiri-

tuale per consecrationem veluti consummatur; Pih. *loc. cit.* juxta c. 2. & ult. de *translat. Episc.* & Gl. in c. *transmissam. de elect. v. de talibus.* & Abb. *ibid.* n. 3. Unde, quod ait Gl. in c. *transmissam.* eadenus Ecclesiam adhuc videri viduatam, quatenus Episcopus seu sponsus illius necdum est consecratus, intelligendum est respectu eorum, quæ sunt Ordinis. Lott. l. 1. q. 27. n. 10. ex Host. in c. *de multa. de præb. n. 3.* Unde jam

2. Respondeo ad primum & secundò: potest Episcopus ante consecrationem excommunicare, aliàsque censuras infligere, & ab iisdem absolvere, etiam si ne quidem sacerdos sit, siquidem id jurisdictionis, non Ordinis est episcopalis; dum etiam Prælati non Episcopi, nec sacerdotes habentes jurisdictionem ecclesiasticam, id possunt; eademque est ratio in absolvendo, quæ in ligando; estque utrumque ejusdem potestatis, non tamen potest absolvere ab iis in foro interno penitentia. Pih. *loc. cit.* *juncto n. 339.* Pass. *loc. cit.*

3. Item potest cognoscere & judicare per se causas clericorum, etiam criminales, etiam principaliter, & non solum incidenter propositas in judicio. Laym. in c. *transmissam. n. 2.* Pih. *cit. n. 339.* citans Innoc. in *cit. c. n. 2. v. inquisitionis.* contra quosdam apud Abb. in c. 1. de *translat. Episc. n. 9.* admittentes, id eum tantum posse, ubi tales causæ incidenter proponuntur in judicio. Ratio est, tum quòd Episcopus etiam hujusmodi cognitionem criminales delegare possit alicui non habenti characterem seu consecrationem Episcopalem; tum quia quilibet Judex Ordinarius habens merum imperium (quale Episcopus habet vi confirmationis, cum possit excommunicare, qui est actus meri imperij) potest cognoscere causas criminales. Laym. Pih. *ll. cit.* per verba autem illa c. *transmissam: præter ea, quæ majoris inquisitionis discussionem exigunt, & ministerium consecrationis desiderant:* non tam excipit Papa has causas criminales, etsi ex inter arduas numerentur, quàm eas solum inquisitiones, quæ ad realem, actualem & solennem degradationem clericorum spectant; quippe quæ juxta c. 2. de *penis.* & Laym. *Th. mor. l. 1. tr. 5. p. 3. c. 5. n. 4.* Episcopalis consecrationis ministerium requirunt. Pih. *loc. cit.* Laym. *cit. n. 2.* fatente ipso Abb. in *cit. c. 2. de penis, in fine.* apud Pih. posse Episcopum confirmatum non consecraturum de criminibus, quæ non tendunt ad actualem degradationem, sed ad aliam penam, cognoscere. Quamvis alij velint, dicta verba c. *transmissam* intelligenda procedere juxta antiquos canones, & morem Ecclesie veteris, quando juxta c. *si autem.* & c. *ult. 15. q. 7.* causæ criminales sacerdotum & diaconorum cognosci non poterant à solo Episcopo; sed tantum in Cœpiscoporum convocato concilio, quos Episcopus convenientes pro majore auctoritate conservanda oportebat esse consecratos. Laym. & Pih. *ll. cit.* cum, ut Pih. Episcopus electus & confirmatus ante consecrationem non vocetur simpliciter Episcopus, sed cum addito electus.

4. Item potest Episcopus ante consecrationem punire, gratias & privilegia concedere, à vassallis juramenta recipere, beneficia conferre (idem est de erigere) in vestire, presentatos instituire, electos confirmare, jurisdictionem in foro externo (imò & interno, ut addit Laym. dando alteri potestatem absolvendi à peccatis, etsi ipse Episcopus sacerdos non sit, quia hæc delegatio non est Ordinis. Pih. *loc. cit. n. 334.*) delegare. Pih. *cit. n. 338.* Laym. in *cit.*